

Місце бухгалтерської фінансової звітності в системі обґрунтування і прийняття рішень

Кадничанський М.В., Хромченко М.Є., Харківська національна академія міського господарства

Розвиток ринкових відносин в Україні супроводжується суттєвими змінами економічного, інформаційного і правового середовища. Відповідно до таких процесів змінюються довгострокові і короткострокові цілі підприємств та значно підвищується роль інформаційного забезпечення в обґрунтовані управлінських рішень. В сучасних умовах для результативної діяльності кожному господарюючому суб'єкту потрібна інформація про економічних партнерів, які є конкурентами у відповідній сфері діяльності. Саме тому виняткова роль належить інформаційному забезпеченню в процесах управління. Вона спричинює підвищену увагу до бухгалтерської фінансової звітності як основного джерела інформації про майновий та фінансовий стан підприємства, а також результати його виробничо-господарської діяльності за звітний період.

Розв'язанню теоретичних і методологічних питань формування, аналізу та прогнозування фінансової звітності присвячена значна кількість досліджень вітчизняних вчених, зокрема Ф.Ф.Бутинця, С.В.Голова, М.Я.Дем'яненка, Г.Г.Кірейцева, В.К.Савчука, В.В.Сопка, В.О.Шевчука, П.Я.Хомина, Л.В.Чижевської та інших вчених.

Метою є обґрунтування напрямів підвищення важливості бухгалтерської фінансової звітності, удосконалення практики складання і використання показників фінансової звітності та забезпечення адекватності її вимогам користувачів для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

Фінансове забезпечення підприємства створює умови стабільності його економіки і є основою для розвитку, зростання прибутку, підтримання платоспроможності, ліквідності, кредитоспроможності і рентабельності при мінімальному рівні ризику.

Фінансова стійкість підприємства є результатом процесів, які відбуваються в ньому самому. Проте на нього впливають і процеси, які відбуваються в суспільстві, тобто зовнішнє середовище. Бухгалтерський облік та бухгалтерська фінансова звітність, відображуючи всі суттєві зміни в структурі господарських засобів, джерел їх утворення, а також результатах фінансово-господарської діяльності, дає в скомпонованому вигляді інформацію, яка необхідна користувачам для прийняття обґрунтованих рішень. Останнім часом роль бухгалтерського обліку та звітності значно підвищилась. Це пов'язано зі зміною адресності бухгалтерської фінансової звітності, розширенням кола суб'єктів, які приймають інвестиційні та інші господарські рішення і спираються при цьому на бухгалтерські дані.

У ринкових умовах господарювання роль держави в управлінні підприємствами значно скоротилась і обмежується лише збором податків і контролем за виконанням нормативно-правових актів. Поряд з цим значно

розширюється роль заінтересованих осіб, перш за все, інвесторів і кредиторів, які взаємодіють з підприємством по горизонталі на основі їх економічних програм.

У відповідності до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, метою складання фінансової звітності є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів.

Таке переосмислення мети бухгалтерської фінансової звітності спричинено тим, що головними користувачами стають інвестори і кредитори.

Користувачі бухгалтерської фінансової інформації різні, цілі їх досить часто конкурентні, а іноді і протилежні. На сьогодні існують різні підходи до класифікації користувачів бухгалтерської фінансової звітності. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” вказує, що “користувачі фінансової звітності – фізичні та юридичні особи, які потребують інформації про діяльність підприємства для прийняття відповідних рішень.

Аналітичний процес, який лежить в основі прийняття управлінських рішень, передбачає використання різноманітної інформації та даних. В залежності від тих чи інших потреб та можливостей отримання користувачами інформації, що необхідна для прийняття обґрунтованих рішень, існують різні її джерела. Очевидно, що бухгалтерська фінансова звітність містить найбільший обсяг інформації. Проте досить велика частина інформації реалізується через інші методи бухгалтерського обліку, а також надходить із зовні та характеризує зовнішнє середовище.

Взагалі, система інформаційного забезпечення обґрунтування та прийняття рішень являє собою безперервний та цілеспрямований добір необхідних інформаційних показників, що використовуються для здійснення оцінки, аналізу, планування, а також підготовки відповідних управлінських рішень за всіма напрямками фінансово-господарської діяльності підприємства.

Система інформаційного забезпечення обґрунтування і прийняття управлінських рішень складається із інформації, що використовується користувачами та формується із зовнішніх джерел і характеризує зовнішнє середовище.

Тобто, бухгалтерська фінансова звітність, ґрунтуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між підприємством із зовнішнім середовищем. Така звітність покликана розкривати ті процеси, що відбуваються на підприємстві з одного боку та задовольняти вимоги щодо необхідного обсягу інформації, можливостей її засвоєння зовнішніми і внутрішніми користувачами з іншого. З введенням в дію Закону “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” склад і структура бухгалтерської фінансової звітності суттєво змінились, в результаті чого надається більше можливостей широкому колу користувачів в процесах прийняття обґрунтованих рішень.

